

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (devátého senátu)

10. září 2015*

„Řízení o předběžné otázce — Směrnice 2001/42/ES — Posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí — Režim ochrany horského masivu Ymittos — Pozměňovací řízení — Použitelnost této směrnice — Územní plán a program na ochranu životního prostředí v širším regionu Atény“

Ve věci C-473/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Symvoulío tis Epikrateias (Řecko) ze dne 19. září 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 20. října 2014, v řízení

Dimos Kropias Attikis

proti

Ypourgos Perivallontos, Energeias kai Klimatikis Allagis,

SOUDNÍ DVŮR (devátý senát),

ve složení K. Jürimäe, předsedkyně senátu, M. Safjan a A. Prechal (zpravodajka), soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

— vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

— s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Dimos Kropias Attikis A. Papakonstantinouem, dikigoros,

— za řeckou vládu A. Alefanti, V. Pelekou a S. Lekkou, jako zmocněnkyněmi,

— za Evropskou komisi G. Wilmsem a M. Patakia, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska, vydává tento

* Jednací jazyk: řečtina.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (Úř. věst. L 197, s. 30; Zvl. vyd. 15/06, s. 157).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci řízení zahájeného na základě žaloby podané Dimos Kropias Attikis (obec Kropias v regionu Attika) proti Ypourgos Perivallontos, Energeias kai Klimatikis Allagis (Ministerstvo pro životní prostředí, energetiku a změnu klimatu) směřující ke zrušení dekretu prezidenta č. 187/2011 ze dne 14. června 2011 o zavedení ochranných opatření pro oblast horského masivu Ymittos a městské parky Goudi a Ilisia (FEK D' 187/16. června 2011, dále jen „sporný dekret“).

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2001/42

- 3 Body 10 a 19 odůvodnění směrnice 2001/42 znějí takto:

„(10) Všechny plány a programy, které se připravují pro určitý počet odvětví a které stanoví rámec pro budoucí schvalování záměrů uvedených v přílohách I a II směrnice rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí [(Úř. věst. L 175, s. 40; Zvl. vyd. 15/01, s. 248), ve znění směrnice Rady 97/11/ES ze dne 3. března 1997 (Úř. věst. L 73, s. 5; Zvl. vyd. 15/03, s. 151)], [...] mohou mít významný vliv na životní prostředí a měly by zpravidla podléhat systematickému posouzení vlivů na životní prostředí. Stanoví-li využití malých oblastí na místní úrovni [...], měly by být posuzovány pouze tehdy, pokud členské státy stanoví, že by mohly mít významný vliv na životní prostředí.

[...]

(19) Vyplývá-li povinnost provést posouzení vlivů na životní prostředí současně z této směrnice a z jiných právních předpisů Společenství, jako je směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků [Úř. věst. L 103, s. 1; Zvl. vyd. 15/01, s. 98, kodifikovaná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 (Úř. věst. 2010, L 20, s. 7)], směrnice [Rady] 92/43/EHS [ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102)], [...], mohou členské státy za účelem zamezení opakovanému posuzování stanovit koordinované nebo společné postupy, které splňují požadavky příslušných právních předpisů Společenství.“

- 4 Podle článku 1 směrnice 2001/42 je jejím cílem zajistit vysokou úroveň ochrany životního prostředí a přispět k zahrnutí úvah o životním prostředí do přípravy a přijetí plánů a programů s cílem podporovat udržitelný rozvoj stanovením, aby v souladu s touto směrnicí některé plány a programy, které mohou mít významný vliv na životní prostředí, podléhaly posouzení vlivů na životní prostředí.
- 5 Článek 2 směrnice 2001/42 stanoví:

„Pro účely této směrnice se

- a) ‚plány a programy‘ rozumějí plány a programy [...] a rovněž jejich veškeré změny:
- které podléhají přípravě nebo přijetí orgánem na národní, regionální nebo místní úrovni nebo které připravuje úřad pro legislativní proces tak, aby mohly být přijaty parlamentem nebo vládou, a
  - které jsou vyžadovány právními a správními předpisy;
- b) ‚posouzením vlivů na životní prostředí‘ rozumí příprava zprávy o vlivech na životní prostředí, provádění konzultací, vzetí v úvahu uvedené zprávy a výsledků konzultací při rozhodování a poskytování informací o rozhodnutí v souladu s články 4 až 9;

[...]“

- 6 Podle článku 3 uvedené směrnice, nadepsaného „Oblast působnosti“:

„1. Posouzení vlivů na životní prostředí se v souladu s články 4 až 9 provádí u plánů a programů uvedených v odstavcích 2 až 4, které mohou mít významný vliv na životní prostředí.

2. S výhradou odstavce 3 se posouzení vlivů na životní prostředí provádí u všech plánů a programů,

- a) které se připravují v odvětvích zemědělství, lesnictví, rybolovu, energetiky, průmyslu, dopravy, nakládání s odpady, vodohospodářství, telekomunikací, turistiky, územního plánování nebo využívání půdy a které stanoví rámec pro budoucí schvalování záměrů uvedených v přílohách I a II směrnice 85/337/EHS nebo
- b) u kterých je vyžadováno posouzení podle článků 6 a 7 směrnice 92/43/EHS s ohledem na možný vliv na území.

[...]“

- 7 Článek 11 směrnice 2001/42, nadepsaný „Vztah k ostatním právním předpisům Společenství“, v odstavci 1 a 2 stanoví:

„1. Posuzováním vlivů na životní prostředí prováděným podle této směrnice nejsou dotčeny požadavky směrnice 85/337/EHS ani žádné jiné požadavky právních předpisů Společenství.

2. U plánů a programů, u kterých vzniká povinnost provést posouzení vlivů na životní prostředí současně z této směrnice a z jiných právních předpisů Společenství, mohou členské státy stanovit koordinované a společné postupy, které splňují požadavky příslušných právních předpisů Společenství, aby se mimo jiné zabránilo opakovanému posuzování.“

Směrnice 92/43

- 8 Článek 6 odst. 3 směrnice 92/43 stanoví:

„Jakýkoli plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, podléhá odpovídajícímu posouzení jeho důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany. S přihlédnutím k výsledkům uvedeného hodnocení důsledků pro lokalitu a s výhradou odstavce 4 schválí příslušné orgány příslušného státu tento plán nebo projekt teprve poté, co se ujistí, že nebude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality, a co si v případě potřeby opatří stanovisko široké veřejnosti.“

9 Článek 7 uvedené směrnice stanoví:

„Povinnosti vyplývající z ustanovení čl. 6 odst. 2, 3 a 4 této směrnice nahrazují povinnosti vyplývající z první věty čl. 4 odst. 4 směrnice 79/409/EHS, pokud jde o území označená podle čl. 4 odst. 1 nebo obdobně uznaná podle čl. 4 odst. 2 uvedené směrnice, a to ode dne provádění této směrnice nebo ode dne označení nebo uznání členským státem podle směrnice 79/409/EHS, podle toho, které datum je pozdější.“

Řecké právo

Meziresortní rozhodnutí 107017/2006

10 Článek 1 meziresortního rozhodnutí 107017/2006 ze dne 28. srpna 2006 (FEK B' 1225/05. září 2006) stanoví:

„Cílem tohoto rozhodnutí je provedení ustanovení směrnice [2001/42] tak, aby v rámci vyváženého rozvoje byly do přípravy a přijímání plánů a programů zahrnuty environmentální aspekty a byla stanovena opatření, podmínky a postupy nezbytné k posuzování jejich možných vlivů na životní prostředí a aby tak byl podpořen udržitelný rozvoj a vysoká úroveň ochrany životního prostředí.“

11 Článek 3 odst. 1 písm. b) uvedeného meziresortního rozhodnutí stanoví:

„1. S výhradou ustanovení odstavce 2 se strategické posouzení vlivů na životní prostředí provádí před schválením plánů a programů nebo před zahájením příslušného legislativního řízení u plánů nebo programů na úrovni celostátní, regionální, provinciální nebo místní, které mohou mít významný vliv na životní prostředí, zejména:

[...]

b) u všech plánů a programů, které se plně nebo částečně provádějí v oblastech vnitrostátní větve evropské ekologické sítě Natura 2000 [lokality významné pro Společenství (dále jen ‚LVS‘) a zvláště chráněná území (dále jen ‚ZCHÚ‘)] a které mohou mít na tyto oblasti významný vliv, s výjimkou plánů řízení a akčních programů přímo spojených se správou a ochranou uvedených oblastí nebo nezbytných pro správu a ochranu těchto oblastí.

Ke zjištění, zda plány a programy podle předcházejícího odstavce [...] mohou mít významný vliv na vnitrostátní větev evropské ekologické sítě Natura 2000 [LVS a ZCHÚ] a pro stanovení, zda je třeba je podrobovat strategickému posouzení vlivů na životní prostředí, je třeba použít postup kontroly životního prostředí podle čl. 5 odst. 2.“

12 Článek 5 odst. 1 meziresortního rozhodnutí 107017/2006 zní takto:

„Všechny plány a programy uvedené v odst. 1 písm. b) a odstavci 2 článku 3 jsou podrobeny postupu kontroly životního prostředí, aby příslušný orgán podle odstavce 3 mohl ve smyslu tohoto článku posoudit, zda zkoumaný plán nebo program může mít významný vliv na životní prostředí, a zda tedy musí být podroben strategickému posouzení vlivu na životní prostředí [...]“

Právní úprava územního plánu širšího regionu Atény

- 13 Zákon č. 1515/1985 o územním plánu a programu na ochranu životního prostředí širšího regionu Atény, jehož ustanovení byla kodifikována dekretem prezidenta ze dne 14. července 1999 o obecné úpravě územního plánování, stanovil územní plán pro širší region Atény (dále jen „ÚPA“) a program na ochranu životního prostředí.
- 14 Podle čl. 1 odst. 1 zákona č. 1515/1985 se ÚPA vztahuje na cíle, pokyny, programy a opatření stanovená tímto zákonem jakožto nezbytné složky územního plánování a plánování rozvoje města Atény a jeho předměstí v rámci pětiletých plánů hospodářského a sociálního rozvoje.
- 15 Podle čl. 4 odst. 3 uvedeného zákona mají dekrety prezidenta přijaté na základě zmocnění v uvedeném článku za cíl doplňovat, upřesňovat, vyjasňovat a částečně měnit ÚPA a program na ochranu životního prostředí, avšak nemohou měnit jejich cíle a pokyny.

Právní úprava týkající se ochrany horského masivu Ymittos

- 16 Horský masiv Ymittos podléhá různým režimům ochrany stanoveným vnitrostátním právem. První komplexní režim ochrany byl zaveden dekretem prezidenta ze dne 31. srpna 1978, který stanovil dvě ochranné zóny (A a B) a určil jejich povolené využívání.
- 17 Kromě toho byl horský masiv Ymittos s ohledem na jeho pozoruhodnou biologickou rozmanitost, zejména pokud jde o rostliny a ptactvo, zapsán na seznam LVS v souladu se směrnicí 92/43 pod názvem „Ymittos – Aisthitiko Dasos Kaisarianis – Limni Vouliagmenis“ (GR 3000006) a na seznam ZCHÚ v souladu se směrnicí 2009/147 pod názvem „Oros Ymittos“ (kód GR 3000015). Uvedený horský masiv byl rovněž označen jako zvláštní oblast ochrany (dále jen „ZOO“) ve smyslu směrnice 92/43.
- 18 S cílem zlepšit ochranu horského masivu Ymittos a uvést předchozí právní úpravu do souladu s ustanoveními ÚPA zahájil Orgán pro územní plán a program ochrany životního prostředí širšího regionu Atény, zřízený článkem 5 zákona č. 1515/1985, postup za účelem novelizace dekretu prezidenta ze dne 31. srpna 1978.
- 19 V rámci tohoto postupu byla vypracována studie, na jejímž základě výkonný výbor Orgánu pro územní plán a program ochrany životního prostředí širšího regionu Atény vypracoval návrh, ohledně kterého následně proběhly konzultace s dotčenými obcemi, několika ministerstvy, jakož i se širokou veřejností. S ohledem na uvedené konzultace byl návrh dokončen a vedl k přijetí sporného dekretu.
- 20 Podle článku 1 uvedeného dekretu:
„Předmětem tohoto dekretu je účinná ochrana horského masivu Ymittos a přilehlých oblastí prostřednictvím ekologické správy a ochrany biotopů, flóry a fauny, prostřednictvím rozvoje ekologických činností významných pro povodí Attiky, prostřednictvím ochrany krajiny a kontroly výstavby.“
- 21 Článek 3 sporného dekretu stanoví pět zón ochrany, a sice zónu A, která je rozsáhlejší než původní zóna A a je prohlášena za „zónu absolutní ochrany přírody a památek“ s cílem celkové ochrany biotopů, flóry a fauny a s cílem ekologicky slučitelného rozvoje zvláštních přírodních, geologických a historických vlastností horského masivu Ymittos; zadruhé zónu B, která je kvalifikována jako „přilehlá zóna ochrany“ a je zónou určenou pro zemědělství, výuku a venkovní rekreační aktivity, kulturu a sport; zatřetí zónu C, která je zónou ochrany archeologických nalezišť; začtvrté zónu D,

kteřá je označena jako zóna městských parků Goudi a Ilissia a propojuje horský a městský ekosystém, a nakonec zónu E, která je vyhrazena pro zvláštní využívání půdy a kde jsou pod podmínkou dodržení příslušné právní úpravy povoleny zejména hřbitovy.

- 22 Článek 7 sporného dekretu, nadepsaný „Přechodná ustanovení“, zejména stanoví, že lomy musí být do tří let rekultivovány a že některá zařízení, včetně stávajících průmyslových a řemeslných zařízení, musí být do pěti let přemístěna.
- 23 Článek 8 uvedeného dekretu zejména stanoví, že stavby existující v souladu se zákonem, jakož i zařízení určená k bydlení a výuce, nemocnice, sanatoria, sirotčince, azylová, rekreační či sportovní zařízení, kláštery, telefonní antény, svatyně a hřbitovy, jejichž využívání není povoleno ustanoveními tohoto dekretu, mohou zůstat na svém místě a být opravovány, avšak bez možnosti rozšiřování.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 24 Symvoulio tis Epikrateias (Státní rada) uvádí, že s ohledem na argumentaci předloženou Dimos Kropias musí určit, zda má být sporný dekret zrušen, protože se jedná o plán či program spadající do působnosti směrnice 2001/42, který měl být předmětem „předchozí kontroly životního prostředí“ anebo „strategického posouzení vlivů na životní prostředí“ ve smyslu meziresortního rozhodnutí 107017/2006, které provádí směrnici.
- 25 Předkládající soud má za to, že uvedeným postupům nepodléhají plány a programy upřesňující či provádějící stávající plán hierarchicky vyšší úrovně, jímž byly vypracovány globální plány, tj. v projednávané věci územní plán v podobě ÚPA, který je od vstupu v platnost meziresortního rozhodnutí 107017/2006 sám předmětem uvedeného strategického posouzení životního prostředí. Skutečnost, že ÚPA předtím nebyl předmětem takového strategického posouzení životního prostředí, neboť v době jeho přijetí meziresortní rozhodnutí ještě nenabýlo účinnosti, je irelevantní.
- 26 Předkládající soud má za to, že z bodu 42 rozsudku Inter-Environnement Bruxelles a další (C-567/10, EU:C:2012:159) plyne, že „posouzení vlivů na životní prostředí“ ve smyslu článku 3 směrnice 2001/42 není vyžadováno, pokud je akt součástí hierarchie aktů týkajících se územního plánování, jestliže tyto akty stanoví dostatečně přesná pravidla využívání půdy a byla podrobena posouzení jejich vlivů na životní prostředí, a lze mít důvodně za to, že v tomto kontextu byly dostatečně zohledněny zájmy, které mají být chráněny podle směrnice 2001/42.
- 27 Poznává, že podle většinového názoru jeho členů stanovil ÚPA zavedený zákonem 1515/85, který stojí v hierarchii norem výše a existoval před sporným dekretem, dostatečně přesná pravidla využívání půdy, takže „posouzení vlivů na životní prostředí“ ve smyslu směrnice 2001/42 nebylo před přijetím uvedeného dekretu, který zpřesňuje a provádí uvedený územní plán, vyžadováno.
- 28 Tento názor lze opřít zejména o skutečnost, že čl. 4 odst. 3 zákona 1515/1985 stanoví, že dekry přijaté na základě uvedeného článku, jako je sporný dekret, mohou pouze doplnit, upřesnit, vyjasnit a změnit ÚPA a program na ochranu životního prostředí, ale nemohou změnit jejich cíle a zaměření ani nemohou stanovit nové práce či nové činnosti, které nespádají do plánování ÚPA nebo které mají i sebemenší záporný dopad na životní prostředí. Cílem sporného dekretu bylo zpřísnění současného režimu ochrany horského masívu Ymittos v souvislosti s využíváním půdy a kontrola využívání v souladu s ÚPA.
- 29 Předkládající soud dodává, že podle menšinového názoru jeho členů nemohl být sporný dekret přijat bez „posouzení vlivů na životní prostředí“ ve smyslu článku 3 uvedené směrnice 2001/42. Zákon 1515/1985 totiž nestanoví žádné pravidlo pro využívání půdy, a tedy s jistotou žádné přesné pravidlo této povahy, jelikož obsahuje pouze obecná ustanovení, která stanoví cíle a zaměření.

- 30 Podle uvedeného menšinového názoru takový plán, jako je plán stanovený sporným dekretem, i když pouze upřesňuje ÚPA, musí být předmětem posouzení vlivu na životní prostředí podle čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2001/42.
- 31 Předkládající soud má za to, že i kdyby se Soudní dvůr v souladu s většinovým názorem předkládajícího soudu přiklonil k názoru, že plán stanovený přijatým dekretem nemá být předmětem „posouzení vlivu na životní prostředí“ ve smyslu směrnice 2001/42, jelikož upřesňuje ÚPA, který je hierarchicky nadřazenou normou, vyvstává ještě druhá otázka, a to zda bylo uvedené posouzení nutné, jestliže při přijímání samotného ÚPA, nebylo provedeno žádné posouzení.
- 32 Předkládající soud uvádí, že podle většinového názoru jeho členů je na tuto otázku třeba odpovědět záporně zejména z toho důvodu, že v době přijetí zákona 1515/1985, který zahrnuje ÚPA, tento zákon nespadal do časové působnosti směrnice 2001/42 ani do časové působnosti právní úpravy, jejímž cílem bylo provedení uvedené směrnice do řeckého právního řádu.
- 33 Podle menšinového názoru členů předkládajícího soudu však s většinovým stanoviskem nelze souhlasit, jelikož nepřiměřeně omezuje užitečný účinek směrnice 2001/42 a je v rozporu s bodem 42 rozsudku *Inter Environnement Bruxelles a další* (C 567/10, EU:C:2012:159). Mimoto otázka retroaktivního použití směrnice 2001/42 je irelevantní, protože v projednávané věci nevyvstala otázka, zda původní plán byl předmětem „posouzení vlivu na životní prostředí“ ve smyslu uvedené směrnice, ale pouze otázka, zda právní úprava, která tento plán zpřesnila, má být předmětem takového posouzení v souvislosti s nově přijatými ustanoveními.
- 34 Předkládající soud má za to, že pokud Soudní dvůr odpoví na tuto otázku záporně, vyvstane zatřetí otázka, zda přijetí sporného dekretu v každém případě podléhalo posouzení vlivu na životní prostředí podle čl. 3 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/42, neboť zóna A, jak byla vymezena dotčeným dekretem, zahrnuje téměř celý horský masiv Ymittos, chráněný jako LVS a jako ZPS.
- 35 Konkrétně by vyvstala otázka, zda s ohledem na ustanovení čl. 3 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/42 ve spojení s čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43, představuje sporný dekret plán řízení, který úzce souvisí a ochranou dané lokality a je pro ni nezbytný, což je případ nevyžadující posouzení vlivu na životní prostředí.
- 36 Podle většinového názoru členů předkládajícího soudu tato otázka vyžaduje zápornou odpověď vzhledem k tomu, že sporný dekret má sice za cíl ochranu horského masivu Ymittos a stanoví pravidla příznivější pro životní prostředí, avšak zachovává ve všech oblastech dříve existující činnosti a využívání půdy, jejichž vliv na životní prostředí nikdy nebyl předmětem posouzení, a kromě toho povolil zachování zařízení, jako jsou rádiové a televizní antény, školy, pečovatelské domy a hřbitovy, které již dříve existovaly v souladu se zákonem.
- 37 Někteří členové předkládajícího soudu však tento přístup zpochybňují a mají za to, že sporný dekret představuje plán řízení, který úzce souvisí s ochranou dané lokality a je pro ni nezbytný, protože zařazení oblasti horského masivu Ymittos do zóny A znamená absolutní ochranu, která neumožňuje žádné využívání půdy s výjimkou zásahů, které jsou v souladu s ochranou lokality nebo jsou pro ni nezbytné a mezi které patří zařízení protipožární ochrany, hydranty, zařízení pro práce lesního hospodářství, lesní chodníky a cyklistické trasy, jakož i mírné udržovací zásahy do koryt potoků.
- 38 Konečně má předkládající soud za to, že pokud Soudní dvůr dospěje k závěru, že ohledně zóny A představuje sporný dekret plán řízení, který úzce souvisí s ochranou horského masivu Ymittos a je pro ni nezbytný, vyvstává otázka, zda by uvedený dekret neměl být částečně zrušen v rozsahu, v němž jsou některé části uvedené lokality chráněné jako LVS či ZCHÚ zahrnuty ve smyslu tohoto dekretu do zón B, D a E, tedy do zón, pro které je uloženo posouzení vlivu na životní prostředí, kterážto však nebylo provedeno.

- 39 Většina členů předkládajícího soudu má za to, že tato otázka vyžaduje kladnou odpověď.
- 40 Toto stanovisko však nesdílí menšina členů předkládajícího soudu, kteří mají za to, že při právní úpravě využívání půdy či činností povolených na rozsáhlém území považovaném za celek, jako je horský masiv Ymittos, musí být údaje posuzovány jednotně a posouzení vlivu na životní prostředí nesmí být roztržité.
- 41 Za těchto podmínek se Symvoulio tis Epikrateias rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Představuje, či nepředstavuje územní plán metropolitní aglomerace, který stanoví obecné cíle, pokyny a obecné programy pro územní plánování a plánování rozvoje městské oblasti širší, než je daná aglomerace a který mezi svými obecnými cíli uvádí konkrétně ochranu horských masivů, které ji obklopují, jakož i zastavení městské výstavby, dokument umožňující příslušnému správnímu orgánu nepodrobit strategickému posuzování vlivu na životní prostředí ve smyslu článku 3 směrnice 2001/42/ES [...], jak je vyložen v [bodě 42] rozsudku [...] Inter Environnement Bruxelles[, C-567/10, EU:C:2012:159], plán následně přijatý dekretem na základě zákonného zmocnění, který doplnil výše uvedený územní plán a zavedl zóny ochrany pro jeden z výše uvedených horských masivů, jakož i způsoby využívání a činnosti, které jsou v těchto zónách povoleny, s cílem upřesnit a provést cíle ochrany horských masivů a zastavení rozšiřování městské výstavby?
  - 2) V případě kladné odpovědi na první otázku, je, či není nezbytné – za předpokladu, že v době přijetí [uvedeného územního plánu] nebylo provedeno strategické posuzování vlivu na životní prostředí [ve smyslu] směrnice 2001/42[...] – provést toto posuzování při přijímání aktu, kterým se uvedený plán upřesňuje a který [je přijat po vstupu uvedené směrnice v platnost]?
  - 3) V případě záporné odpovědi na předchozí otázku, lze dekret obsahující ustanovení týkající se ochranných opatření, povolených činností a využívání území v zóně, která je součástí národní sítě NATURA [2000] jako LVS (lokalita významná pro Společenství), ZOO (zvláštní oblast ochrany) nebo ZCHO (zvláště chráněná oblast), a i když se prostřednictvím těchto ustanovení zavádí systém absolutní ochrany přírody, který umožňuje pouze instalaci protipožárních zařízení, lesní hospodaření a turistické stezky – avšak z přípravných aktů vedoucích k přijetí těchto ustanovení nevyplývá, že byly zohledněny cíle ochrany těchto zón, a sice zvláštní charakteristiky životního prostředí, na základě kterých byly vybrány, aby se staly součástí sítě NATURA – v případě, kdy se dotčené území nadále využívá na základě stejných ustanovení způsobem, který již není povolen, a to na základě pouhé skutečnosti, že tento způsob byl slučitelný s předchozím systémem ochrany, považovat, či nepovažovat za plán řízení podle čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43[...], před jehož přijetím neexistovala povinnost provést strategické posuzování vlivu na životní prostředí, v souladu s ustanovením tohoto článku ve spojení s čl. 3 odst. 2 písm. b) výše uvedené směrnice 2001/42[...]?
  - 4) V případě kladné odpovědi na předchozí otázku, je v případě, že byl přijat akt územního plánování zahrnující jedinou širší zeměpisnou oblast, který v zásadě vyžaduje na základě čl. 3 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/42[...] ve spojení s ustanovením čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43[...] provedení strategického posuzování vlivu na životní prostředí, ke kterému nedošlo, a mimoto se zjistí, že předběžné posuzování vlivu na životní prostředí bylo vyžadováno pouze pro některé zóny této oblasti – vzhledem k nedávno přijatým předpisům týkajícím se povolených způsobů využívání území a činností, které nejsou pouze plány řízení – ale nikoli pro větší část z nich, neboť přijaté opatření představuje v rozsahu, v němž se týká posledně uvedených zón, plán řízení, pro který se podle čl. 3 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/42[...] ve spojení s ustanovením čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43[...] posuzování nevyžaduje, možné či nemožné na základě směrnice 2001/42[...] rozhodnout o částečné neplatnosti všech dotčených ustanovení a následném zrušení opatření, pouze pokud jde o části, které se týkají zón, pro které je vyžadováno předběžné posuzování vlivu na životní

prostředí – v souladu s novými předpisy v této oblasti – s tím důsledkem, že se po jejich částečném zrušení musí strategické posuzování vlivu na životní prostředí uplatnit pouze na dotčené části, a nikoli na celou oblast?“

K předběžným otázkám

K první a druhé otázce

- 42 Podstatou prvních dvou otázek předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda čl. 2 písm. a) a čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2001/42 mají být vykládány v tom smyslu, že přijetí aktu obsahujícího plán či program, který se týká územního plánování a využívání půdy, který spadá do působnosti směrnice 2001/42 a mění se jím předchozí plán či program, může být osvobozen od povinnosti posouzení vlivu na životní prostředí ve smyslu článku 3 uvedené směrnice, protože uvedený akt má za cíl zpřesnit a provést územní plán zavedený hierarchicky nadřazeným aktem, který sám nebyl předmětem takového posouzení vlivu na životní prostředí.
- 43 V tomto ohledu z bodu 42 rozsudku *Inter-Environnement Bruxelles a další* (C-567/10, EU:C:2012:159) plyne, že cíle směrnice 2001/42 a nezbytnost zachovat její užitečný účinek v zásadě nebrání závěru, že akt, který úplně či částečně ruší plán či program, na který se uvedená směrnice vztahuje, nespadá do její působnosti, pokud je zrušený akt součástí hierarchie aktů týkajících se územního plánování, pokud tyto akty stanoví dostatečně přesná pravidla využití půdy a byla podrobena posouzení jejich vlivů na životní prostředí a pokud lze mít důvodně za to, že v tomto kontextu byly dostatečně zohledněny zájmy, které mají být chráněny podle směrnice 2001/42.
- 44 Avšak na rozdíl od zrušujících aktů, směrnice 2001/42, zejména její čl. 2 písm. a), výslovně zahrnuje do své působnosti akty pozměňující plány a programy, právě jako je sporný dekret, jak mimo jiné připomněl Soudní dvůr v bodě 36 rozsudku *Inter-Environnement Bruxelles a další* (C-567/10, EU:C:2012:159).
- 45 Pokud jde ve věci v původním řízení o akt pozměňující plány a programy, který je výslovně zahrnut do působnosti směrnice 2001/42, nelze tedy tvrdit, že s ohledem na cíle směrnice 2001/42 a nezbytnost zachovat její užitečný účinek lze tento akt přesto vyloučit z působnosti uvedené směrnice.
- 46 Je mimoto nesporné, že plány a programy obsažené ve sporném dekretu v zásadě spadají pod čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2001/42, jelikož se v zásadě týkají městského i venkovského územního plánování, jakož i využívání půdy.
- 47 Mimoto z uvedeného ustanovení ve spojení s čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/42 plyne, že má být vykládáno v tom smyslu, že váže povinnost zajistit posouzení vlivu na životní prostředí plánu či programu na to, že plán či program může mít významné dopady na životní prostředí, nebo – jinými slovy – že může dotčenou lokalitu významně ovlivnit. Posouzení provedené za účelem ověření, zda může mít plán či projekt na lokalitu významný vliv ve smyslu čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích, se nutně omezuje na otázku, zda lze na základě objektivních skutečností vyloučit, že uvedený plán či projekt významně ovlivní dotčnou lokalitu (viz obdobně rozsudek *Sylogos Ellinon Poleodomon kai chorotakton*, C-177/11, EU:C:2012:378).
- 48 V každém případě se omezení působnosti směrnice 2001/42, o kterém hovoří Soudní dvůr v bodě 42 rozsudku *Inter-Environnement Bruxelles a další* (C-567/10, EU:C:2012:159), týká situace, která je od základu odlišná od situace dotčené ve věci v původním řízení.
- 49 Toto omezení se totiž týkalo zrušujících aktů a nelze ho rozšířit na akty, kterými se mění plány a programy, jako jsou plány a programy dotčené ve věci v původním řízení.

- 50 Přitom s ohledem na účel směrnice 2001/42, kterým je zajistit vysokou úroveň ochrany životního prostředí, musí být ustanovení omezující oblast působnosti této směrnice, a zejména ustanovení definující opatření, která jsou zamýšlena touto směrnicí, vykládána široce (rozsudek Inter Environnement Bruxelles a další, C-567/10, EU:C:2012:159, bod 37). Jakákoli výjimka z těchto ustanovení, nebo jejich omezení, proto musí být vykládána restriktivně.
- 51 Mimoto akty, které mění plány a programy, nezbytně obsahují změnu referenčního právního rámce, a tudíž mění dopad na životní prostředí, který může být případně značný a navíc nebyl předmětem „posouzení vlivu na životní prostředí“ ve smyslu směrnice 2001/42 (v tomto smyslu viz rozsudek Inter Environnement Bruxelles a další, C-567/10, EU:C:2012:159, bod 39).
- 52 Pouhá skutečnost, že změny zavedené sporným dekretem měly za cíl zpřesnit a provést územní plán obsažený v aktu, který má hierarchicky nadřazené normativní postavení, může odůvodnit pouze skutečnost, že uvedené akty nepodléhají takovému posouzení.
- 53 Výklad v tomto smyslu by totiž nebyl v souladu s cíli směrnice 2001/42 a narušil by její užitečný účinek, protože by z něj plynulo, že potenciálně široká kategorie změn plánů a programů, které mohou mít významné účinky na životní prostředí, je v zásadě z působnosti směrnice vyloučena, ačkoli o nich výslovně hovoří její čl. 2 písm. a) a čl. 3 odst. 2 písm. a).
- 54 To platí tím spíše v případě takového aktu, jako je sporný dekret, jelikož je nesporné, že z něj plynoucí změny jsou rozsáhlé a že územní plán dotčený ve věci v původním řízení, tedy ÚPA týkající se širšího regionu Atény, i za předpokladu, že by mohl být učiněn závěr, že stanoví dostatečně přesná pravidla využívání půdy, v žádném případě nebyl sám předmětem posouzení vlivu na životní prostředí ve smyslu směrnice 2001/42.
- 55 Důvodem omezení působnosti směrnice 2001/42, o kterém hovoří Soudní dvůr v bodě 42 rozsudku Inter Environnement Bruxelles a další (C-567/10, EU:C:2012:159), je snaha zabránit tomu, aby byl stejný plán předmětem více posouzení vlivu na životní prostředí, která pokrývají všechny požadavky této směrnice.
- 56 Okolnost, že tato směrnice v době přijetí územního plánu dosud nenabyla účinnosti, je v této souvislosti bezpředmětná, jelikož uvedená směrnice se uplatňuje bez výjimky na všechny pozměňující akty přijaté v době platnosti směrnice.
- 57 Ještě důležitější je mimoto ve věci v původním řízení skutečnost, že plán, který měl být sporným dekretem změněn, tedy plán zavedený dekretem prezidenta ze dne 31. srpna 1978, zjevně nebyl předmětem posouzení vlivu na životní prostředí obdobnému posouzení, které vyžaduje směrnice 2001/42.
- 58 Konečně i pokud plány a programy, které sporný dekret změnil, již byly předmětem posouzení vlivu na životní prostředí podle směrnice 85/337 nebo „jiných právních předpisů Společenství“ ve smyslu čl. 11 odst. 1 směrnice 2001/42, což ze spisu předloženého Soudnímu dvoru nevyplývá, musí předkládající soud v každém případě ověřit, zda takové posouzení lze považovat za výraz koordinovaného nebo společného postupu ve smyslu čl. 11 odst. 2 uvedené směrnice a zda tento postup již pokrývá všechny požadavky směrnice 2001/42; pokud tomu tak je, není již povinné provést nové posouzení podle uvedené směrnice (rozsudek Valčiukienė a další, C-295/10, EU:C:2011:608, bod 62).
- 59 S ohledem na všechny předchozí úvahy je třeba na první dvě otázky odpovědět tak, že čl. 2 písm. a) a čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2001/42 musí být vykládány v tom smyslu, že přijetí aktu obsahujícího plán či program, který se týká územního plánování a využívání půdy, který spadá do působnosti směrnice 2001/42 a mění se jím předchozí plán či program, nemůže být osvobozen od

povinnosti posouzení vlivu na životní prostředí ve smyslu uvedené směrnice s odůvodněním, že uvedený akt má za cíl zpřesnit a provést územní plán zavedený hierarchicky nadřazeným aktem, který sám nebyl předmětem takového posouzení vlivu na životní prostředí.

Ke třetí a čtvrté otázce

- 60 S ohledem na odpověď na první dvě otázky je k otázce, zda čl. 3 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/42 stanoví rovněž povinnost provést posouzení vlivu na životní prostředí plánů a programů stanovených sporným dekretem, třeba uvést, že třetí a čtvrtá otázka byly položeny pouze pro případ, že by Soudní dvůr odpověděl v tom smyslu, že uvedené plány a programy nemají být předmětem takového posouzení podle čl. 3 odst. 2 písm. a) uvedené směrnice.
- 61 Za těchto podmínek není třeba na třetí a čtvrtou otázku odpovídat.

K nákladům řízení

- 62 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (devátý senát) rozhodl takto:

Článek 2 písm. a) a čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí musí být vykládány v tom smyslu, že přijetí aktu obsahujícího plán či program, který se týká územního plánování a využívání půdy, který spadá do působnosti směrnice 2001/42 a mění se jím předchozí plán či program, nemůže být osvobozen od povinnosti posouzení vlivu na životní prostředí ve smyslu uvedené směrnice s odůvodněním, že uvedený akt má za cíl zpřesnit a provést územní plán zavedený hierarchicky nadřazeným aktem, který sám nebyl předmětem takového posouzení vlivu na životní prostředí.

Podpisy.